

TEMATICA

pentru examenul de licență și examen absolvire postuniversitar
Anexa 1 a Metodologiei cadrul de desfășurare a examenelor de absolvire din
cadrul Departamentului de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă

SPECIALIZAREA: ISTORIE **Anul universitar 2025/2026** **DISCIPLINE FUNDAMENTALE**

PREISTORIA GENERALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Evoluția umană:** *Teoria evoluționistă, Eva mitocondrială, Teoria savanei, Ipoteza selecției variabile; Out of Africa*; principiile situri și descoperiri de fosile din Familia Homonidae și importanța lor în evoluția procesului de antropogeneză; evoluția tehnologiilor litice în paleolitic și încadrările lor culturale.
2. **Principalele repere ale paleoliticului, neoliticului și eneoliticului din România.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; analize comparate asupra uneltelor de cupru și distribuția spațială a acestora, metalurgia cuprului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate. Cercetări asupra istoricului arheologiei românești preistorice.
3. **Epoca bronzului pe teritoriul României.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; depozite de bronzuri și tezaure de aur; metalurgia bronzului.
4. **Hallstatt-ul pe teritoriul României.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; depozite de bronzuri și tezaure de aur; metalurgia fierului.

Bibliografie

1. CÂRCIUMARU M., *Evoluția omului în Cuaternar*, Târgoviște, 2000.
2. CHIRICA C. , CHIRICA V.C., BODI G, *Viață și moarte în Paleoliticul superior, Epipaleoliticul și Mezoliticul Europei. Spiritualitatea înmormântărilor*, Târgoviște, 2016.
3. CIUGUDEAN H., *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*, București, 1996.
4. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.
5. CHILD G.V., *Făurirea civilizației*, București, 1966.
6. CHILD G.V., *De la preistorie la istorie*, București, 1974.
7. CONDEMI S., SAVATIER F., *Sapines. Cele mai recente descoperiri*, Humanitas 2020.
8. DARTNELL L., *Origini. Cum a modelat Pământul istoria omenirii*, Litera 2020.
9. DARWIN C., *Originea omului*, București, 2020.
10. GIMBUTAS M., *Civilizație și cultură*, București, 1989.

11. GOGÂLTAN F., *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului*, Timișoara, 1999.
12. LAZAROVICI G., *Neoliticul Banatului*, Cluj Napoca, 1979.
13. LAZAROVICI M., LAZAROVICI M., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România*, volumul I, Iași, 2006.
14. LEAKEY R., *Originea omului*, București, 1995.
15. MAXIM Z., *Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date matematico-statistice*, Cluj-Napoca, 1999.
16. MAREȘ I., *Metalurgia aramei în neo-eneoliticul României*, Suceava, 2002.
17. MANTU C. M., *Cultura Cucuteni. Evoluție. Cronologie. Legături*, Piatra-Neamț, 1998.
18. PĂUNESCU A., *Evoluția uneltelor și armelor de piatră descoperite pe teritoriul României*, București, 1970.
19. PĂUNESCU A., *Ripiceni-Izvor. Paleolitic și mezolitic*, București, 1993.
20. ROTEA M., *Pagini din preistoria Transilvaniei. Epoca Bronzului*, Cluj Napoca 2009.
21. WILLSON E.O., *Originile creativității umane*, Humanitas 2019.
22. XXX, *Istoria Românilor*, vol. 1, Academia Română, București, 2002.

ISTORIE ANTICĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Istoria politică a geto-dacilor în secolele IV î.Ch.-II d.Ch.:**-structura socială și formațiunile politice până la Burebista; formarea statului, politica internă și externă a lui Burebista; evoluții politice în spațiul geto-dacic după Burebista și până la Decebal; statul dac în vremea lui Decebal (conflictele cu romani din timpul lui Domitianus și consecințele lor, civilizația dacică în timpul domniei lui Decebal, războaiele dacice ale lui Traian)
2. **Viața cultural-religioasă în Dacia romană:** -limba și scrierea, arhitectura și urbanismul, artele plastice; cultele greco-romane, cultele orientale, celto-germanice, traco-moesice, religia populației autohtone, creștinismul în provinciile Dacia și Moesia în secolele I-III d. Hr.
3. **Organizarea administrativ-militară și istoria politică a provinciilor Dacia și Moesia Inferior:**- organizarea administrativă a celor două provincii în timpul lui Traian, reorganizarea administrativă operată de Hadrian, reorganizarea provinciilor dacice sub Marcus Aurelius; armata Daciei și a Dobrogei romane, structura, efectivele, dispunerea teritorială, rolul administrației și al armatei în dezvoltarea romanității carpatice; istoria politică a provinciilor Dacia și Moesia Inferior în timpul Antoninilor și Severilor.
4. **Grecia epocii arhaice (750-490 î. Hr):** evoluții social politice și economice în polisurile grecești (criza resurselor, legislatorii, tirania); marea colonizare greacă (cauze, etape, direcții și urmări); Sparta în epoca arhaică (organizarea socială și instituțiile politice, cuceriri și alianțe, civilizația spartană.); Atena în epoca arhaică (societatea și instituțiile politice până la reformele lui Solon, reformele lui Solon, tirania, reformele lui Clistene și drumul spre democrație).
5. **Sfârșitul regimului republican la Roma și nașterea Imperiului:** de la primul triumvirat la principatul lui Augustus: obiectivele și caracterul primului triumvirat, consulatul lui Caesar, cucerirea Galliei Comata, relansarea triumviratului în anul 56, consulatele lui Pompei și Crassus din anul 55, deteriorarea relațiilor dintre Pompei și

Caesar, războiul civil și sfârșitul lui Pompei, dictatura lui Caesar; al doilea triumvirat, împărțirea provinciilor, Marcus Antonius în Orient, Octavian în Occident, conflictul dintre cei doi și sfârșitul războiului civil; principatul lui Augustus, geneza și caracterul noului regim, puterile lui Augustus, reformarea instituțiilor statului, renașterea culturală și religioasă.

Bibliografie

1. ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
2. AUGÉ, M., *Religie și antropologie*, Ed. Jurnalul Literar, 1995.
3. BLOCH, R., COUSIN, J., *Roma și destinul ei*, vol. I - II, Ed. Meridiane, București, 1990.
4. BORDET, M., *Istoria Romei antice*, București, 1998.
5. BUTTIN, A.-M., *Grecia clasică*, București, 2000, 2007.
6. CARY, M., SCULLARD, H. H., *Istoria Romei, până la domnia lui Constantin*, București, 2008.
7. CHAMOUX, F., *Civilizația greacă*, I-II, București, 1985.
8. CONDURACHI, E., *Atlasul arheologic al României*, București, 1985.
9. DUMITRESCU, V., VULPE, Al., *Dacia până la Dromihete*, București, 1988.
10. GLOTZ, G., *Cetatea greacă*, Ed. Meridiane, București, 1992.
11. HUSZAR, A., *Din istoria Daciei Romane*, Cluj, 2002.
12. JEAN-NOËL, R., *Roma*, București, 2007.
13. LE GLAY, M., LE BOHEC, Y., VOISIN, J.-L., *Istorie romană*, București, 2007.
14. LÉVÊQUE, P., *Aventura greacă*, vol. I, II, București, 1998.
15. PETOLESCU, C. C., *Dacia și Imperiul Roman. De la Burebista până la sfârșitul Antichității*, București, 2000.
16. PETRESCU-DÂMBOVIȚA, M. și colaboratorii, *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995.
17. PIERRE, G., *Secolul lui Augustus*, București, 2002.
18. CRAWFORD M., *Roma republicană*, București, 1997.
19. POPA, D., *Istoria antică a României. Epoca romană în Dacia și Dobrogea, secolele I-III d. Hr.* (curs universitar), Sibiu, 2004.
20. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.

ISTORIE MEDIEVALĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

ISTORIE MEDIEVALĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Geneza universului medieval. Căderea Imperiului și cristalizarea statelor barbare, în contextul mării migrații germanice:** migrația goților, migrația longobarzilor.
2. **Ideea restaurării Imperiului Apusean în perioada medievală și conflictele pentru supremație dintre puterea laică și cea ecleziastică:** Imperiul carolingian, renașterea carolingiană, Imperiul ottonian, lupta pentru investitură).
3. **Cruciadele și urmările lor în plan spiritual, economic și politic (1098-1241):** premise politico-religioase, desfășurarea cruciadelor, urmările politice, culturale și

economice, apariția rolul ordinelor militare călugărești, deturnarea ideii de cruciadă și impactul asupra geo-politicii la nivelul Europei sud-estice.

4. **Apariția și evoluția Morții Negre în spațiul european (sec. XIV)**

5. **Apariția și răspândirea universităților în Europa medievală**

6. **Contrareforma**

7. **Reforma:** premise ale apariției reformei în Europa, Martin Luther ca reformator, principalele curente reformatoare în secolul al XVI-lea (lutheranism, calvinism).

8. **Spațiul nord-dunărean între Antichitatea târzie și Evul Mediu timpuriu (sec. IV–IX)**

Subteme:

- Tezaurul de la Pietroasa – context, interpretări
- Mormintele princiare de la Apahida și Turda: context, interpretări
- Avarii și slavii: cultură materială și biritualism
- Creștinismul timpuriu la nord de Dunăre

9. **Arheologia secolelor IX–X și pătrunderea maghiarilor în Transilvania**

Subteme:

- Cronica Notarului Anonim: valoare și limite
- Necropolele de la Biharea, Cluj, Alba Iulia, Deva
- Tipologia mormintelor și inventarul funerar
- Relațiile cu populațiile locale

10. **Invazia mongolă din 1241–1242 și impactul ei**

Subteme:

- Desfășurarea invaziei
- Distrugerii și consecințe imediate
- Diploma cavalerilor ioaniți și formațiunile politice românești din secolul al XIII-lea

11. **Geneza statelor medievale românești (sec. XIII–XIV)**

Subteme:

- Teorii despre descălecăt
- Dragoș și marca Moldovei
- Bogdan I și independența Moldovei
- Basarab I și afirmarea Țării Românești

12. **Consolidarea statelor românești și lupta antiotomană (secolele XIV–XVI)**

5.1. *Moldova în secolele XIV–XV: instituții, domnie și politică externă*

- organizarea internă
- relațiile cu Polonia, Ungaria și Imperiul Otoman
- domnia lui Alexandru cel Bun

5.2. *Mircea cel Bătrân și rezistența antiotomană la Dunărea de Jos*

- politica externă și alianțele
- confruntarea de la Rovine
- semnificația strategică a Dobrogei

5.3. *Iancu de Hunedoara și politica antiotomană în Europa Central-Răsăriteană*

- campaniile militare
- rolul Transilvaniei
- relațiile cu Țara Românească și Moldova

5.4. *Mihai Viteazul și proiectul politic al unirii*

- contextul european al Ligii Creștine
- campaniile militare
- semnificația unirii din 1600

Bibliografie

A. Istorie medievală universală

1. BERGDOLT, Klaus, *Ciuma. Istoria Morții Negre*, Editura ALL, București, 2013.
2. CARTWRIGHT, F., BIDDISS, M., *Bolile și istoria*, București, Editura BIC ALL, 2005.
3. CĂZAN, Florentina, *Cruciadele*, București, 1990
4. CHARLE, Christophe, VERGER, Jacques, *Istoria universităților*, Institutul European, Iași, 2001.
5. NAGLER, Thomas, NAGLER, Doina, DRAGOTĂ, Aurel, *Europa în secolele X-XVI*, Editura Universității “Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2007.
6. OȚETEA, Andrei, *Renașterea și Reforma*, București, 1968
7. PINTER, Zeno Karl, ȚIPLIC, Ioan Marian, *Europa și Orientul Apropiat în evul mediu (secolele V-XIII)*, Alba Iulia, 2006
8. RANDELL, K., *Reforma catolica si Contrareforma*, Editura BIC ALL, Bucuresti, 2001.
9. VERGER, Jacques, *Universitățile în Evul Mediu*, Editura Polirom, Iași, 2019.
10. ZIMMERMANN, Harald, *Veacul întunecat*, București, 1983

B. Istorie medievală românească

Sinteze

1. *Istoria românilor*, (vol. IV, coord. Șerban Papacostea), Editura Enciclopedică, București, 2001
2. Constantin C. Giurescu, *Istoria romanilor*, vol. I - Din cele mai vechi timpuri pana la moartea lui Alexandru cel Bun (1432), Editura All, 2019
3. Ioan-Aurel Pop, Thomas Nagler, *Istoria Transilvaniei, vol. I (Până la 1541)*, Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2003

Monografii si articole de specialitate

1. Mihai Bărbulescu, *Mormântul princiar germanic de la Turda. Das germanische Fürstengrab von Turda*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2008
2. Gheorghe I. Brătianu, *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, Editura Eminescu, 1980, (https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/iini/bratianu_traditia-istorica-intemeierea-statelor-romanesti_1980.pdf)
3. Constantin Cihodaru, *Alexandru cel Bun: 23 aprilie 1399 - 1 ianuarie 1432*, Editura Junimea, 1984
4. Florin Curta, *Apariția slavilor : istorie și arheologie la Dunărea de Jos în veacurile VI-VII*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2006
5. [Alpár Dobos](https://www.academia.edu/12531711/Gepizii_din_Transilvania_%C3%AEn_e), *Gepizii din Transilvania în epoca avară timpurie din perspectiva arheologiei. Probleme legate de cercetarea cimitirelor cu morminte dispuse în șiruri paralele*, în: Acta Musei Porolissensis 35, 2013 (https://www.academia.edu/12531711/Gepizii_din_Transilvania_%C3%AEn_e)

[poca avar%C4%83 timpurie din perspectiva arheologiei Probleme legate de cercetarea cimitirelor cu morminte dispuse %C3%AE %C8%99iruri paralele](#)

6. Aurel Dragotă, *Aspecte de multiculturalitate spirituală. Rit și ritual funerar în Transilvania și în Europa centrală și de sud-est (secolele IX-XI p. Ch)*, Editura Altip, Alba Iulia, 2006
7. Alexandru Madgearu, *Românii în opera Notarului Anonim*, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2001
8. Camil Mureșan, *Iancu de Hunedoara: monografie*, Editura Științifică, 1968
9. Petre P. Panaitescu, *Mihai Viteazul*, Editura Corint, București, 2002
10. Petre P. Panaitescu, *Mircea cel Bătrân*, ed. I, 1944
(https://archive.org/details/panaitescu-petre-p.-mircea-cel-batran-ed.-1-1944-scan_202509/Panaitescu%2C%20Petre%20P.%20-%20Mircea%20cel%20Batran%20%28ed.1%2C%201944%29%20-%20scan/page/23/mode/2up)
11. Șerban Papacostea, *Românii în secolul al XIII-lea. Între Cruciata și Imperiul Mongol*, Editura Enciclopedică București, 1993
12. Zeno Karl Pinter, Ioan Marian Țiplic, Aurel Dragotă, *Piese de podoabă și vestimentație la grupurile etnice din Transilvania*, Editura Altip, Alba Iulia, 2006
13. Ioan-Aurel Pop, *Românii și maghiarii în sec. IX-XIV. Geneză statului medieval în Transilvania*, Centrul de Studii Transilvane. Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 1996
14. Ioan-Aurel Pop, *Națiunea română medievală. Solidarități etnice românești în secolele XIII-XVI*, Editura Enciclopedică, 1998
15. Tudor Sălăgean, „Terra ultrasilvana”. *Structuri teritoriale și realități politice în nordul Transilvaniei în secolele IX-XI*, 2005
16. Tudor Sălăgean, *Țara lui Gelou. Contribuții la istoria Transilvaniei de nord în secolele IX-XI*, Cluj-Napoca, ed. Argonaut, 2006
17. Tahsin Gemil, *Români și Otomani*, Editura Academiei, București, 1991
18. Ioan Marian Țiplic, *Organizarea defensivă a Transilvaniei în evul mediu (sec. XI-XIV)*, Editura Militară, 2006
19. Ioan Marian Țiplic, *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și evul mediu timpuriu (sec. V-XIII)*, Editura Institutul European, Iași, 2005
20. Ioan Marian Țiplic, *Putere și Religie în Transilvania*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2024
21. Ioan Marian Țiplic, „[Rolul crucilor pectorale în creștinarea teritoriilor de la nordul Dunării de Jos \(secolele VI-XIII d.Chr.\)](#)”, în: *Varia Archaeologica. Cercetarea arheologică românească între performanță și austeritate*, Dan Aparaschivei, Geoarge Bilavski, Ludmila Bacumenco-Pîrnău (eds.), V, Editura Mega, Cluj-Napoca, p. 389-413
22. Victor Spinei, *Moldova în secolele XI-XIV*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982
23. Victor Spinei, *Ultimele valuri migratoare de la nordul Mării Negre și al Dunării de Jos*, Editura Helios, Iași, 1996 (https://biblioteca-digitala.ro/reviste/arheologia-moldovei/Spinei_ultimele-valuri-

[migratoare 1996.pdf](#) Victor Spinei, *Marile migrații din estul și sud-estul Europei în secolele IX-XIII*, Editura Institutului European, Iași, 1999

ISTORIE MODERNĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. Secolul al XVIII-lea în Principatele Dunărene (instituirea regimului fanariot, activitatea reformatoare a lui Constantin Mavrocordat, problema orientală și memoriile boierești)
2. Secolul al XVIII-lea în Transilvania și Banat (instituirea regimului habsburgic, evoluția administrativă, politică, economică și confesională, Școala Ardeleană, Regimentele grănicerești, Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, Supplex Libellus Valachorum)
3. Revoluția de la 1848 în Țara Românească, Moldova și Transilvania. Condiționări europene. Asemănări și particularități ale programelor revoluționare.
4. Deceniul luptei pentru Unirea Principatelor (1849-1858).
5. Domnia lui Alexandru Ioan Cuza. Activitatea reformatoare.
6. Constituția de la 1866.
7. Războiul pentru independența României (1877-1878)
8. Consecințele regimului austro-ungar pentru românii din Transilvania.
9. Evoluția Regatului României între 1878-1914. Guvernările liberale și conservatoare. România și războaiele balcanice (1912-1913).
10. Cultura în spațiul românesc (1867-1916)
11. Revoluțiile burgheze ale perioadei 1648 -1918.
12. Europa în perioada de strălucire a Franței și a echilibrului puterilor continentale (1660-1789)
13. Europa „Sfintei Alianțe” și „deșteptarea popoarelor” (1815-1848)
14. De la națiuni la state (1848-1871)
15. Statele europene și SUA între 1871-1914.

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria Românilor*, vol. VI, VII, tom. I-II, București, 2002-2003.
2. Barber John R., *Istoria Europei moderne*, București, 1998.
3. Ioan-Aurel Pop, Maghiari Andras, Thomas Nagler, *Istoria Transilvaniei*, vol. II-III, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2003.
4. Berindei, Dan, *Epoca Unirii*, București, 1979.
5. Berstein S., Milza P., *Istoria Europei*, vol. III-IV, București, 1998.
6. Bichicean Gheorghe, *Introducere în istoria modernă universală*, Tg. Mureș, 2008.
7. Bolovan, Ioan, *Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918*, Cluj-Napoca, 2000.
8. Ciachir N., *Istoria politică a Europei de la Napoleon la Stalin*, București, 1998.
9. Idem, *Istoria universală modernă*, vol. I-II, București, 1998.
10. Carpentier, Jean; Lebrun, François (coord.), *Istoria Europei*, Buc., 1997.
11. Chaunu, Pierre *Civilizația Europei clasice*, I-III, Buc., Meridiane, 1989.
12. idem, *Civilizația Europei în Secolul Luminilor*, I-II, Buc., Meridiane, 1986.
13. Djuvara Neagu, *Între Orient și Occident*, București, 2002.
14. Droz Jacques., *Histoire diplomatique de 1648 à 1919*, Paris, 1972.
15. Gaillard J.M., Rowley A., *Istoria continentului european*, București, 2001.
16. Giurescu, Constantin, *Viața și opera lui Cuza Vodă*, București, 2000.
17. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. I, Iași, 2000.
18. George J. Jewsbury, *Anexarea Basarabiei la Rusia, 1774-1828*, Iași, 2003.

19. Kellogg, Frederick, *Drumul României spre independență*, Iași, 2002.
20. Maior, Liviu, *Habsburgi și români. De la loialitatea dinastică la identitate națională*, București, 2006.
21. Milza, Pierre, *Les relations internationales de 1811 à 1914*, A. Colin, Paris, 1990.
22. Mousnier, Roland, *Monarhia absolută în Europa din secolul al V-lea până în zilele noastre*, Buc., Corint, 2000.
23. Pavel, Teodor, *Între Rusia țarilor și Germania wilhelmiană*, Cluj-Napoca, 1996.
24. Pavlovich, Stevan, *Istoria Balcanilor, 1804-1945*, București, 2002.
25. Racovițan, Mihai, *Alexandru Vaida Voevod între Memorandum și Trianon, 1892-1920*, Sibiu, 2000.
26. Stan Apostol, *Revoluția de la 1848 în Țara Românească. Boieri și țărani*, București, 1998.
27. Suciu, Dumitru, *Monarhia și făurirea României Mari*, București, 1997.
28. Tilly Ch., *Revoluțiile europene (1492-1992)*, București, 2002.

Istorie universală și a României în secolul XX

1. Primul Război Mondial (1914-1918).
2. România și Conferința de Pace de la Paris (1919 - 1920).
3. Economia României între cele două războaie mondiale (1919-1939). Caracteristici.
4. Sistemul politic din România în perioada monarhiei constituționale (1918- februarie 1938):
5. Politica externă a României între cele două războaie mondiale (1919-1939).
6. Regimul monarhiei autoritare (10 februarie 1938 – 6 septembrie 1940).
6. Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – august 1944:
7. România în cel de-al Doilea Război Mondial (iunie 1941 - mai 1945):
8. Drumul PCR spre putere. Premisele interne și externe ale instaurării regimului comunist din România în anii 1944-1947.
9. Instituționalizarea regimului comunist – adoptarea Constituției din aprilie 1948. Restructurarea Partidului Muncitoresc Român 1948-1952. Luptele pentru putere în cadrul PMR.
10. Transformări economice din România în primii ani ai regimului – stabilizarea și naționalizarea.
11. Colectivizarea agriculturii în România 1949-1962. Industrializarea forțată din România anilor 50.
12. Represiunea comunistă și securitatea. Regimul concentraționar din România.
13. Politica internă și externă în timpul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej.
14. Politica internă și externă a regimului Nicolae Ceaușescu 1972-1989.
15. Marile democrații în perioada interbelică: Franța; Marea Britanie; S.U.A.
16. Regimurile totalitare în perioada interbelică: Rusia Sovietică - U.R.S.S.; Italia fascistă; Germania nazistă.
17. Lumea în anii celui de-al Doilea Război Mondial: Începutul războiului; Atacarea URSS, frontul de Est; Debarcarea, frontul de Vest; Războiul din Pacific; Regimul de dominație al puterilor ocupante; Relațiile internaționale.
18. Lumea în anii postbelici: Instaurarea regimurilor comuniste; Războiul Rece; Prăbușirea regimurilor comuniste.

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria românilor*, vol. VIII, IX, X, Editura Enciclopedică, București, 2003, 2008, 2013
2. xxx, *Istoria secolului XX*, vol. I – III, coord. Serge Berstein și Pierre Milza, Ed. ALL, București, 1998
3. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Ed. Enciclopedică, București, 1999
4. Berstein, S., Milza, P., *Istoria Europei*, vol.V, *Secolul XX*, Institutul European, Iași, 1998
5. Bold, Emilian, Ciupercă, Ion, *Europa în derivă (1918-1940). Din istoria relațiilor internaționale*, Iași, 2002
6. Boniface, Pascal, *Relațiile Est-Vest în perioada 1945-1991*, Institutul European, Iași, 1999
7. Brendon, Vyvyan, *Primul Război Mondial*, Editura BIC ALL, București, 2003
8. Courtois, Stephane, Werth, Nicolas, Panné, Jean-Louis, ș.a., *Cartea neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune*, Ed. Humanitas, București, 1999
9. Crampton, R.J., *Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea ... și după*, Curtea Veche, București, 2002
10. Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, Ed. Fundatia Academia Civică, București, 1997.
11. Deletant, Dennis, *Teroarea comunista in Romania: Gheorghiu-Dej si statul politienesc, 1948-1965*, Polirom, Iași, 2001.
12. Duroselle, Jean-Baptiste, *Istoria relațiilor internaționale*, vol. I, 1919-1947, Ed. Științelor Sociale și Politice, București, 2006
13. Duroselle, Jean-Baptiste, André Kaspi, *Istoria relațiilor internaționale*, vol. II, 1948- până în zilele noastre, Ed. Științelor Sociale și Politice, București, 2006
14. Gaddis, John Lewis, *Războiul Rece*, Editura RAO, 2009.
15. Henry Kissinger, *Diplomația*, All, București, 1998.
16. Hitchins, Keith, *România, 1866 – 1947*, ed. a 2-a, București, 1998
17. Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România*, Ed. Litera, București, 1994
18. Ionescu-Gură, Nicoleta, *Stalinizarea României 1948-1950*, București, 2005
19. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. II, Institutul European, Iași, 2000
20. Kligman, Gail, Verdery, Katherine, [Tăranii sub asediu. Colectivizarea agriculturii în România \(1949-1962\)](#), Iași, Polirom, 2015
21. Liddell, Hart B.H., *Istoria celui de-al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, Ed. ALL, Ed. Orizonturi, București (1998)
22. Michel, Henri, *Al Doilea Război Mondial*, Editura Corint, București, 2001.
23. *Politica externă comunistă și exil anticomunist*, nr. special al „Anuarului de Istorie Recentă”, vol. II, 2003
24. Radu, Sorin, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare (1919-1937)*, Institutul European, Iași, 2004
25. Renouvin, P., *Primul Război Mondial*, Editura Corint, București, 2006
26. Soulet, Jean-François, *Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre*, Ed. Polirom, Iași, 1998
27. Soulet, Jean-François *Istoria Europei de Est de la al doilea război mondial până în prezent*, Polirom, Iași, 2008
28. Tismăneanu, Vladimir, *Reinventarea politicului. Europa răsăriteană de la Stalin la Havel*, Polirom, Iași, 1997

29. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc*, Iași, Polirom, 2005
30. Tismăneanu, Vladimir (coord.), *Raport final al comisiei prezidențiale privind analiza dictaturii comuniste din România*, București, 2006, [www. Presidency. ro](http://www.Presidency.ro)

TEMATICA¹
pentru examenul de licență
SPECIALIZAREA: STUDIUL PATRIMONIULUI ȘI MANAGEMENTUL
BUNURILOR CULTURALE
Anul universitar 2025/2026

I. TEMATICĂ ISTORIE

PREISTORIA GENERALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Evoluția umană:** *Teoria evoluționistă, Eva mitocondrială, Teoria savanei, Ipoteza selecției variabile; Out of Africa*; principiile situri și descoperiri de fosile din Familia Homonidae și importanța lor în evoluția procesului de antropogeneză; evoluția tehnologiilor litice în paleolitic și încadrările lor culturale.
2. **Principalele repere ale paleoliticului, neoliticului și eneoliticului din România.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; analize comparate asupra uneltelor de cupru și distribuția spațială a acestora, metalurgia cuprului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate. Cercetări asupra istoricului arheologiei românești preistorice.

Bibliografie

1. CÂRCIUMARU M., *Evoluția omului în Cuaternar*, Târgoviște, 2000.
2. CHIRICA C. -V., *Arta și religia paleoliticului superior în Europa centrală și răsăriteană*, Iași, 1996.
3. CIUGUDEAN H., *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*, București, 1996.
4. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.
5. CHILDR G.V., *Făurirea civilizației*, București, 1966.
6. CHILDR G.V., *De la preistorie la istorie*, București, 1974.
7. CONDEMI S., SAVATIER F., *Sapines. Cele mai recente descoperiri*, Humanitas 2020.
8. DARTNELL L., *Origini. Cum a modelat Pământul istoria omenirii*, Litera 2020.
9. DARWIN C., *Originea omului*, București
10. GIMBUTAS M., *Civilizație și cultură*, București, 1989.
11. GOGÂLTAN F., *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului*, Timișoara, 1999.
12. LAZAROVICI G., *Neoliticul Banatului*, Cluj Napoca, 1979.
13. LAZAROVICI M., LAZAROVICI M., *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România*, volumul I, Iași, 2006.
14. LEAKEY R., *Originea omului*, București, 1995.
15. MAXIM Z., *Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date matematico-statistice*, Cluj-Napoca, 1999.

¹ În cazul specializării *Studiul Patrimoniului și Managementul Bunurilor culturale* se va trage la sorți un subiect din I. **Tematică Istorie** și un subiect din II. **Tematică patrimoniu**.

16. MAREȘ I., *Metalurgia aramei în neo-enoliticul României*, Suceava, 2002.
17. MANTU C. M., *Cultura Cucuteni. Evoluție. Cronologie. Legături*, Piatra-Neamț, 1998.
18. PĂUNESCU A., *Evoluția uneltelor și armelor de piatră descoperite pe teritoriul României*, București, 1970.
19. PĂUNESCU A., *Ripiceni-Izvor. Paleolitic și mezolitic*, București, 1993.
20. WILLSON E.O., *Originile creativității umane*, Humanitas 2019.
21. XXX, *Istoria Românilor*, vol. 1, Academia Română, București, 2002.

ISTORIE VECHĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Istoria politică a geto-dacilor în secolele IV î.Ch.-II d.Ch.:**-structura socială și formațiunile politice până la Burebista; formarea statului, politica internă și externă a lui Burebista; evoluții politice în spațiul geto-dacic după Burebista și până la Decebal; statul dac în vremea lui Decebal (conflictele cu romani din timpul lui Domitianus și consecințele lor, civilizația dacică în timpul domniei lui Decebal, războaiele dacice ale lui Traian) .
2. **Istoria Egiptului antic:** evoluție istorică, viața de zi cu zi, rit și ritual funerar, cultură și arhitectură.

Bibliografie

1. ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
2. AUGÉ, M., *Religie și antropologie*, Ed. Jurnalul Literar, 1995.
3. CONDURACHI, E., *Atlasul arheologic al României*, București, 1985.
4. DUMITRESCU, V., VULPE, Al., *Dacia până la Dromihete*, București, 1988.
5. PETRESCU-DÂMBOVIȚA, M. și colaboratorii, *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995.
6. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.
7. Daniel C., *Artă egipteană și civilizațiile mediteraneene*, București, 1980.
8. Daniel C., *Cultura spirituală a Egiptului antic*, București, 1985.
9. Lalouette C., *Civilizația Egiptului antic*, 2 vol., București, 1987.

ISTORIE MEDIEVALĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Geneza universului medieval. Căderea Imperiului și cristalizarea statelor barbare, în contextul mării migrații germanice:** migrația goților, migrația longobarzilor.
2. **Ideea restaurării Imperiului Apusean în perioada medievală și conflictele pentru supremație dintre puterea laică și cea ecleziastică:** Imperiul carolingian, renașterea carolingiană, Imperiul ottonian, lupta pentru investitură).
3. **Cruciadele și urmările lor în plan spiritual, economic și politic (1098-1241):** premise politico-religioase, desfășurarea cruciadelor, urmările politice, culturale și economice, apariția rolului ordinelor militare călugărești, deturnarea ideii de cruciadă și impactul asupra geo-politicii la nivelul Europei sud-estice.
4. **Arheologia secolului al X-lea în spațiul transilvan: arheologia pătrunderii maghiarilor în Transilvania** (Cronica Notarului Anonim, necropolele de la Biharea, Cluj-Str. Zapolya, Alba Iulia Stația de Salvare, Deva-Micro 15, Orăștie Dealul Pemilor X2, Arad-Vladimirescu)

5. Spațiul nord-dunărean între Antichitatea târzie și Evul Mediu timpuriu (sec. IV–IX)

Subteme:

- Tezaurul de la Pietroasa – context, interpretări
- Mormintele princiare de la Apahida și Turda: context, interpretări
- Avarii și slavii: cultură materială și biritualism
- Creștinismul timpuriu la nord de Dunăre

6. Arheologia secolelor IX–X și pătrunderea maghiarilor în Transilvania

Subteme:

- Cronica Notarului Anonim: valoare și limite
- Necropolele de la Biharea, Cluj, Alba Iulia, Deva
- Tipologia mormintelor și inventarul funerar
- Relațiile cu populațiile locale

Bibliografie

1. ***, *Istoria Românilor*, vol. III-IV, București, 2001.
2. Mihai Bărbulescu, *Mormântul princiar germanic de la Turda. Das germanische Fürstengrab von Turda*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2008
3. CĂZAN, Florentina, *Cruciadele*, București, 1990.
4. Florin Curta, *Apariția slavilor : istorie și arheologie la Dunărea de Jos în veacurile VI-VII*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2006
5. [Alpár Dobos](https://www.academia.edu/12531711/Gepizii_din_Transilvania_%C3%AEn_epoca_avar%C4%83_timpurie_din_perspectiva_arheologiei_Probleme_legate_de_cercetarea_cimitirelor_cu_morminte_dispuse_%C3%AEn_%C8%99iruri_paralele), *Gepizii din Transilvania în epoca avară timpurie din perspectiva arheologiei. Probleme legate de cercetarea cimitirelor cu morminte dispuse în șiruri paralele*, în: Acta Musei Porolissensis 35, 2013 ([https://www.academia.edu/12531711/Gepizii din Transilvania %C3%AEn epoca avar%C4%83 timpurie din perspectiva arheologiei Probleme legate de cercetarea cimitirelor cu morminte dispuse %C3%AEn %C8%99iruri paralele](https://www.academia.edu/12531711/Gepizii_din_Transilvania_%C3%AEn_epoca_avar%C4%83_timpurie_din_perspectiva_arheologiei_Probleme_legate_de_cercetarea_cimitirelor_cu_morminte_dispuse_%C3%AEn_%C8%99iruri_paralele))
6. MADGEARU, Alexandru, *Românii în Cronica Notarului Anonim*, București, 2001
7. NAGLER, Thomas, NAGLER, Doina, DRAGOTĂ, Aurel, *Europa în secolele X-XVI*, Editura Universității “Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2007.
8. OȚETEA, Andrei, *Renașterea și Reforma*, București, 1968
9. PINTER, Zeno Karl, ȚIPLIC, Ioan Marian, *Europa și Orientul Apropiat în evul mediu (secolele V-XIII)*, Alba Iulia, 2006.
10. SĂLĂGEAN, Tudor, „*Terra ultrasilvana*”. *Structuri teritoriale și realități politice în nordul Transilvaniei în secolele IX-XI*, 2005.
11. SĂLĂGEAN, Tudor, *Țara lui Gelou. Contribuții la istoria Transilvaniei de nord în secolele IX-XI*, Cluj-Napoca, ed. Argonaut, 2006.
12. ȚIPLIC, I.M., *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și evul mediu timpuriu (sec. V-XIII)*, Institutul European, Iași, 2005.
13. ZIMMERMANN, Harald, *Veacul întunecat*, București, 1983.

ISTORIE MODERNĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Secolul al XVIII-lea în Principatele Dunărene (înstituirea regimului fanariot, activitatea reformatoare a lui Constantin Mavrocordat, problema orientală și memoriile boierești)**
2. **Secolul al XVIII-lea în Transilvania și Banat (înstituirea regimului habsburgic, evoluția administrativă, politică, economică și confesională, Școala Ardeleană, Regimentele grănicerești, Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, Supplex Libellus Valachorum)**
3. **Europa în perioada de strălucire a Franței și a echilibrului puterilor continentale (1660-1789)**

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria Românilor*, vol. VI, București, 2002-2003.
2. Ioan-Aurel Pop, Maghiari Andras, Thomas Nagler, *Istoria Transilvaniei*, vol. II, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2003.
3. Bernstein S., Milza P., *Istoria Europei*, vol. III, București, 1998.
4. Bichicean Gheorghe, *Introducere în istoria modernă universală*, Tg. Mureș, 2008.
5. Ciachir N., *Istoria universală modernă*, vol. I, București, 1998.
6. Carpentier, Jean; Lebrun, François (coord.), *Istoria Europei*, Buc., 1997.

Istorie universală și a României în secolul XX

1. **România în perioada interbelică (România și Conferința de Pace de la Paris: 1919 - 1920; Sistemul politic din România în perioada monarhiei constituționale: 1918 - februarie 1938; Regimul monarhiei autoritare: 10 februarie 1938 – 6 septembrie 1940; Politica externă a României între cele două războaie mondiale).**
2. **Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – august 1944:**
3. **Marile democrații în perioada interbelică: Franța; Marea Britanie; S.U.A.**
4. **Regimurile totalitare în perioada interbelică: Rusia Sovietică - U.R.S.S.; Italia fascistă; Germania nazistă.**

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria românilor*, vol. VIII, IX, Editura Enciclopedică, București, 2003, 2008, 2013.
2. xxx, *Istoria secolului XX*, vol. I, coord. Serge Bernstein și Pierre Milza, Ed. ALL, București, 1998.
3. Bold, Emilian, Ciupercă, Ion, *Europa în derivă (1918-1940). Din istoria relațiilor internaționale*, Iași, 2002.
4. Crampton, R.J., *Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea ... și după*, Curtea Veche, București, 2002.
5. Hitchins, Keith, *România, 1866 – 1947*, ed. a 2-a, București, 1998.
6. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. II, Institutul European, Iași, 2000.

II. TEMATICĂ PATRIMONIU

1. **Patrimoniul arhitectonic și artistic în lumea antică;**
2. **Patrimoniul numismatic antic pe teritoriul României;**
3. **Patrimoniul arhitectural medieval din România;**
4. **Patrimoniul arheologic;**
5. **Patrimoniul arhivistic;**
6. **Metode și tehnici de cercetare a patrimoniului;**
7. **Patrimoniul vizual în cultura istorică.**
8. **Legislația privind patrimoniul cultural mobil și imobil din România.**

Bibliografie:

1. Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I-IV, București, 1998;
2. Ginouves, Rene, *Arta greacă*, București, 1992;
3. Niels Hannestad - Monumentele publice ale artei romane, București, 1989;
4. Constantin Preda - Monedele Geto Dacilor, București, 1973;
5. Constantin Preda, *Istoria monedei în Dacia preromană*, București, 1998;
6. Oltea Dudău, *Circulația monetară în castrele de trupe auxiliare din provincia Dacia*, Timișoara, 2006;
7. Viorel Petac, *Aspecte ale circulației monetare în Dacia Romana*, Wetteren, 2010;
8. Ioan Albu, *Științele auxiliare ale istorie*, curs online ULBS;
9. Ioan Albu, *Memoria epigrafică în Europa centrală și de sud-est (evul mediu și epoca premodernă)*, Sibiu, 2014;
10. Ionică Lucian, *Imaginea vizuala : Aspecte teoretice*, [Editura Marineasa](#), Timișoara, 2000;
11. Petcu, Marian, *O istorie ilustrată a publicității românești*, [Editura Tritonic](#), București, 2002;
12. Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Arhitectură. Urbanism. Restaurare*, Editura Tehnică, (1995), 1996;
13. Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Istoria arhitecturii în România*, București, Editura Tehnică, 1981;
14. *Tendințe curente în protejarea patrimoniului arheologic în România și Republica Moldova*, ed. S. Musteață, 2016, Ed. Arc, Chișinău-Iași;
15. *Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România*, ed. Sergiu Musteață, 2014, Ed. Arc, Chișinău-Iași;
16. Corina Borș, *Protejarea patrimoniului arheologic din România, Despre situri și monumente arheologice din perspectiva evoluției cadrului legislativ european*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2014;
17. *Combaterea Criminalității Contra Patrimoniului Arheologic Fightig The Criminality Against The Archaeological Haritage*, Patrimonium, ed. Aug. Lazăr, B. Lippitz, P. Ferri, Marius-Mihai Ciută, București: Lumina Lex, 2008;
18. *Combaterea criminalității contra Patrimoniului Cultural European / Combating the Criminality Against the European Cultural Heritage*, Patrimonium II, ed. Aug. Lazăr, J. Varvaele, P.G. Ferri, S. Alămoreanu, C. Găzdac, Marius-Mihai Ciută, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2009;
19. *Combaterea Traficului cu bunuri culturale - Recuperarea trecutului - Fighting the Trafficking in Cultural Goods- Recovering the Past - Patrimonium III*, ed. Aug. Lazăr, S. Alămoreanu, Marius-Mihai Ciută, București, 2013, Universul Juridic;

20. Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în Țările Române*, Ed. Academiei, București, 1959;
21. Vasile Drăguț, *Arta gotică în România*, Ed. Meridiane, București, 1979;
22. Gh. Curinschi Vorona, *Istoria arhitecturii în România*, Ed. Tehnică, București, 1981.
23. Umberto Eco, *Istoria frumuseții*, RAO, București, 2012.
24. Cornel Crăciun, *Cultură și reclamă în Transilvania interbelică*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1998.
25. Laurențiu Mera, *Îndreptar arhivistic*, Cluj Napoca, 2004. Adina Berciu-Drăghicescu, *Arhivistica si documentaristica*, Bucuresti, 2000, partea I-Arhivistica.
26. Umberto Eco, *Cum se face o teză de licență, disciplinele umaniste*, Pontica 2000.
27. Nicolae Gudea, *Metodologia cercetării pentru studenți, masteranzi și doctoranzi din socio-istoric*, Cluj-Napoca, 2000.
28. Ilie Rad, *Cum se scrie un text științific, Disciplinele umaniste, ediția a II-a, revizuită și adăugită*, Polirom, 2008.
29. Robert Coravu, *Ce este plagiatul și cum poate fi prevenit (dacă se dorește)*, în *Biblioteca, repere profesionale*, februarie 2013.
30. Constantin Ittu, *Vademecum bibliologic*, Sibiu, 2008.
31. Legea 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.
32. Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.

TEMATICĂ EXAMEN LICENȚĂ
SPECIALIZAREA: CONSERVARE ȘI RESTAURARE²
Anul universitar 2025/2026

TEMATICĂ I - ISTORIA ARTEI

1. Theodor Aman
2. Nicolae Grigorescu
3. Ștefan Luchian
4. Constantin Brâncuși
5. Nicolae Tonitza
6. Leonardo da Vinci
7. Peter Paul Rubens
8. Francisco Goya
9. Vicent van Gogh
10. Pablo Picasso

Bibliografie

1. Adriana Botez Crainic, *Arta formei*, 1993;
2. Cornel Crăciun, *Teme și motive în pictura românească*, Sibiu, 2004;
3. Amelia Pavel, *Pictura românească interbelică*, București, 1996

² Examen scris cu două subiecte unul din **Tematica I-Istoria artei** și celălalt din **Tematica II-DISCIPLINE DE SPECIALITATE**.

4. George Oprescu, *Pictura românească în secolul al XIX-lea*, București, 1984;
5. George Oprescu, *Sculptura românească*, ed. a II-a, București, 1965.
6. Patricia Fride-Carrasat, *Maestrul picturii*, Oradea, 2004
7. Patricia Fride-Carrasat, Isabelle Marcade, *Curentele în pictură*, Oradea, 2001
8. Ernst Gombrich, *O istorie a artei*, București, 2015
9. George Oprescu, *Manual de istoria artei*, București, 1985-1986
10. Fred Berence, *Renașterea italiană*, vol I și II, București, 1969.
11. Michael White, *Leonardo da Vinci: biografia unui geniu*, București, 2010.
12. John Rupert Martin, *Barocul*, București, 1982

TEMATICĂ II - DISCIPLINE DE SPECIALITATE

1. Conservarea-restaurarea: aspecte și definiții (Norme, ICOM-CC, ECCO).
2. Patrimoniul cultural: definire și categorii.
3. Principiile conservării-restaurării.
4. Umiditatea relativă și temperatura inadecvată (definiții, metode de măsurare, valori recomandate, prevenire și combatere).
5. Lumina (definiții, metode de măsurare, valori recomandate, aspecte privind expunerea și depozitarea).
6. Biodăunătorii (principalii biodăunători, prevenire, detectare și combatere).
7. Poluanții și contaminanții (poluanții atmosferici și interni: evitare, prevenire și combatere).
8. Disocierea (definiție, prevenire, etichetarea și inventarierea patrimoniului).
9. Forțele fizice (ambalarea, manevrarea și transportul obiectelor de patrimoniu) .
10. Prevenirea dezastrelor (calamități naturale, incendii, planul de prevenire a dezastrelor).

Bibliografie:

1. Cesare Brandi (1996) *Teoria Restaurării*, Ed. Meridiane, București.
2. Lupu, M.; Crețu I. (2012) Norme, principii și coduri etice în conservare-restaurare. în *Caietele restaurării Humor 2012*, Ed. ACS, București, pp. 40-46.
3. ***Hotărârea nr. 1546 din 18 decembrie 2003 pentru aprobarea Normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, în *Monitorul Oficial* nr. 58 din 23 ianuarie 2004
4. ***Legea nr. 182/25 oct.2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, în *Monitorul Oficial*, Partea I, an 12, nr. 530, vineri 27 oct. 2000, p. 1-12
5. Codul deontologic ECCO (2003)
6. Guttman, Marta (ed.) (2009) *Tendințe în Conservarea Preventivă - Articole selectate din literatura de specialitate internațională*, Editura ASTRA MUSEUM, Sibiu, 2009
7. *Ten agents of deterioration*, disponibil pe pagina <https://www.canada.ca/en/conservation-institute/services/agents-deterioration.html> (unele traduse pe pagina <https://conservarepreventiva.wordpress.com/> ambele pagini accesate în 11 nov. 2022)
8. Moldoveanu A. (2010) *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, București.
9. Ryhl-Svendson, M (2018) Poluarea aerului în clădiri muzeale, în *Caietele restaurării 2018*, pp. 10-22.
10. Querner, P. (2018) Implementarea unui nou concept de gestiune integrată a dăunătorilor, în *Caietele restaurării 2018*, pp. 22-32.
11. Thomson, Garry (2003) *The Museum Environment*, Ed. Butterworth-Heinemann, London

D. Pinniger (2015) *Integrated Pest Management for Cultural Heritage*, Ed. Archetype

Teologie protestantă pastorală

Themen für die Lizenzprüfung / Teme pentru examenul de licență 2025-2026

I. Bibelwissenschaften / Exegeză și teologie biblică

1. Biblische Schöpfungstheologien in Grundzügen
2. Einheit und Einzigkeit Gottes unter Einbeziehung des trinitarischen Gedankens
3. Gottes Allmacht und das Verhältnis des Christentums zu anderen Religionen
4. Die Psalmen als biblisches Buch und als Gebetbuch der urchristlichen Gemeinde
5. Gottes Gerechtigkeit und die Antwort des Menschen
6. Todes- und Jenseitsvorstellungen im Alten und Neuen Testament
7. Bundestheologie im Alten und Neuen Testament
8. Der richtende und rettende Gott
9. Von der Zeit zur Ewigkeit. Vorstellungen von Zeit in biblischer Perspektive
10. Auferstehung - ein rein neutestamentlicher Gedanke?
11. Kennzeichen und Funktion der Prophetie nach alt- und neutestamentlichem Verständnis
12. Der Exodus als grundlegendes Heilsereignis Israels und seine Wirkungsgeschichte
13. Das Königtum Gottes im Alten und Neuen Testament
14. Biblische Opfertheologie

Literatur:

1. Reinhard Feldmeier, Hermann Spieckermann (Hg.), Der Gott der Lebendigen. Eine biblische Gotteslehre, Topoi biblischer Theologie 1, Tübingen 2011
2. Ferdinand Hahn/Hans Klein, Die frühchristliche Prophetie. Ihre Voraussetzungen, ihre Anfänge und ihre Entwicklung bis zum Montanismus. Eine Einführung, Biblisch-Theologische Studien 116, Neukirchen 2011
3. Annette Merz, Gerd Theißen, Der historische Jesus. Ein Lehrbuch, 2011
4. Joseph Blenkinsopp, Geschichte der Prophetie in Israel: von den Anfängen bis zum hellenistischen Zeitalter, 1998
5. Philipp Vielhauer, Geschichte der urchristlichen Literatur. Einleitung in das Neue Testament, die Apokryphen und die Apostolischen Väter, Berlin/New York 1975
6. Udo Schnelle, Paulus. Leben und Denken, Berlin/New York 2003
7. Ina Willi-Plein, Opfer und Kult im alttestamentlichen Israel, Stuttgart 1993
8. Walter Dietrich, Christian Link, Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 1: Willkür und Gewalt, Neukirchen 2009
9. Walter Dietrich, Christian Link, Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 2: Allmacht und Ohnmacht, Neukirchen 2009
10. Thomas Römer u.a. (Hg.), Einleitung in das Alte Testament: Die Bücher der Hebräischen Bibel und die alttestamentlichen Schriften der katholischen, protestantischen und orthodoxen Kirchen, Zürich 2013
11. Hans Joachim Kraus, Theologie der Psalmen, BK.AT, Neukirchen 2003
12. Ulrich Luz, Theologische Hermeneutik des Neuen Testaments, Neukirchen 2014
13. Ferdinand Hahn, Theologie des Neuen Testaments I und II, Tübingen 2002

II. Systematische Theologie / Teologie sistematică (dogmatică și etică)

Dogmatik:

1. Offenbarung, Schrift, Wort Gottes – Quellen der Dogmatik
2. Christologie und Versöhnungslehre bei Anselm von Canterbury, Martin Luther und Friedrich Schleiermacher

3. Christus: wahrer Mensch und wahrer Gott
4. Gottebenbildlichkeit des Menschen
5. Sünde (und Erbsünde) in der Tradition und in heutiger Verantwortung
6. Rechtfertigung und Heiligung im Gespräch zwischen den Konfessionen
7. Ekklesiologie: die vier Wesensmerkmale der Kirche im Nicaenum und die *notae ecclesiae*
8. Die Leuenberger Konkordie und das evangelische Modell der Einheit der Kirche
9. Das Verständnis des Amtes in der evangelischen und der katholischen und/oder orthodoxen Kirche
- Ethik:*
10. Klassische philosophische Ethik: Aristoteles und Stoa
11. Pflichten-, Tugend- und Güterethik: unterschiedliche Konzepte und deren Stärken und Schwächen.
12. Die ethische Dimension in der Theologie Martin Luthers
13. Immanuel Kant
14. John Rawls und Jürgen Habermas: zwei Konzepte des 20. Jahrhunderts
15. Ein Thema der angewandten Ethik nach eigener Wahl

Literatur

1. Wilfried Härle, Dogmatik, 3. Aufl., Berlin/New York 2008
2. Christopher Frey, Repetitorium der Dogmatik, 7. Aufl., Waltrop 2000
3. Heinrich Ott / Klaus Otte, Die Antwort des Glaubens. Systematische Theologie in 50 Artikeln, 3. Aufl. Stuttgart 1981, Nachdruck 1999
4. Horst Georg Pöhlmann, Abriss der Dogmatik, 5. Aufl., Gütersloh 1990
5. Hans-Martin Barth, Dogmatik. Evangelischer Glaube im Kontext der Weltreligionen, Gütersloh 2001
6. Gunda Schneider-Flume, Grundkurs Dogmatik, Göttingen 2004
7. Andersen, Svend: Einführung in die Ethik, 2. Aufl. Berlin/New York 2005
8. Marschütz, Gerhard, Theologisch ethisch nachdenken. Band 1: Grundlagen, Würzburg 2009.
9. Marschütz, Gerhard, Theologisch ethisch nachdenken. Band 2: Handlungsfelder, Würzburg 2011
10. Pieper, Annemarie, Einführung in die Ethik. UTB für Wissenschaft: Uni-Taschenbücher 1637, Tübingen u.a. 2007
11. Müller, Wolfgang Erich: Evangelische Ethik, Darmstadt 2001

III. Allgemeine Kirchengeschichte / Istorie Bisericească Universală

1. Die Geschichte des Urchristentums und die Formierung der christlichen Theologie im 2. Jhd. im Gespräch mit dem Heidentum (Apologeten)
2. Die grossen Alternativen des 2. Jahrhunderts (Gnosis, Marcion, Montanus)
3. Das Verhältnis von Christentum und Staat von den Anfängen bis einschliesslich der „Konstantinischen Wende“.
4. Die ersten vier Konzilien der Alten Kirche (Nikaia, Konstantinopel, Ephesus, Chalcedon)
5. Augustin: Leben, Werk, Wirkung
6. Die Anfänge des Papsttums bis zu Gregor I.
7. Der Investiturstreit
8. Die Reformation in Deutschland 1525–1555
9. Huldrych Zwingli und die Reformation in der Schweiz
10. Johannes Calvin und die Reformation in Westeuropa
11. Die katholische Reform und Theologie: vom Tridentinum bis zum Zweiten Vatikanischen Konzil
12. Der Pietismus und seine Hauptvertreter: Spener, Francke, Zinzendorf
13. Die Erweckungsbewegung des 19. Jahrhunderts
14. Kirchen und Weltkrieg, Christentum und Totalitarismus

Literatur

1. Hauschild, Wolf-Dieter/Drecol, Volker Henning: Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte, Bd. 1-2, Gütersloh 2010/2019;

2. Kaufmann, Thomas/Kottje, Raymund/Moeller, Bernd/Wolf Hubert: Ökumenische Kirchengeschichte, Dramstadt, Band 1-3 2006-2007;
3. Franzen, August: Kleine Kirchengeschichte, Freiburg-Basel-Wien, 25. Aufl. 2005;
4. Gemeinhardt, Peter: Geschichte des Christentums in der Spätantike, Tübingen, 2022;
5. Leppin, Volker: Geschichte des mittelalterlichen Christentums, Tübingen, 2012;
6. Dingel, Irene: Reformation, Tübingen, 2016;

TEMATICĂ EXAMEN ABSOLVIRE
PROGRAM DE STUDII POSTUNIVERSITARE
de formare și dezvoltare profesională continuă
„Comunicare interculturală în spațiul de limbă germană”
2025 - 2026

Examen oral

Teme:

1. Oameni în ziua de azi: prietenie, eroism, vise împlinite
2. Relații interumane: rezolvarea conflictelor, angajament social
3. Locuința – imaginea unui stil de viață: locuința ideală, adăpostul pentru nevoiași, locuințe fanteziste, locuința pe cont propriu vs. în familie
4. Gastronomie în viața cotidiană: alimente sănătoase, aprovizionare (la magazin, la piață, la băcănie), rețete culinare.
5. Petrecerea timpului liber: activități în aer liber, jocuri de societate, aventură în natură
6. Viața cotidiană în orașe din spațiul lingvistic german: Berlin, Dresden, München, Kiel, Hamburg, Salzburg, Innsbruck, Zürich.
7. Vreau să învăț: cursuri pentru adulți, internetul pentru adulți, strategii de învățare.
8. Profesii
9. Globalizare: la bancă, la hotel, publicitate, joburi
10. Personalități de seamă din spațiul lingvistic german
11. Filme și actori din spațiul lingvistic german

Bibliografie:

1. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache A 1.1. Klett-Langenscheidt. München 2017.
2. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache A 1.2. Klett-Langenscheidt. München 2017.
3. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache A 2.1. Klett-Langenscheidt. München 2018.
4. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache A 2.2. Klett-Langenscheidt. München 2018.
5. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache B 1.1. Klett-Langenscheidt. München 2017.
6. Dengler, Stephanie, Rusch, Paul, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja: Netzwerk. Deutsch als Fremdsprache B 1.2. Klett-Langenscheidt. München 2018.

7. Rusch, Paul: Deutsch als Fremdsprache – Netzwerk. Intensivtrainer A1. Langenscheidt. Berlin, Madrid, München, Warschau, Wien, Zürich 2012
8. Rusch, Paul: Deutsch als Fremdsprache – Netzwerk. Intensivtrainer A2. Langenscheidt. Berlin, Madrid, München, Warschau, Wien, Zürich 2018
9. Rusch, Paul: Deutsch als Fremdsprache – Netzwerk. Intensivtrainer B1. Langenscheidt. Berlin, Madrid, München, Warschau, Wien, Zürich 2017
10. Koithan, Ute, Schmitz, Helen, Sieber, Tanja, Sonntag, Ralf. Aspekte neu Mittelstufe Deutsch B1 plus, Teil 1. Stuttgart 2019.
11. Erdmenger, Manfred: Landeskunde im Fremdsprachenunterricht. Ismaning: Hueber 1996.
12. Goethe Institut: Deutsche Sprache. Konzepte und Materialien.
<https://www.goethe.de/de/spr/unt/kum.html>
13. Tatsachen über Deutschland. Hg. v. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung. Frankfurt am Main 2011.
14. <https://dero.dict.cc/>
15. <https://www.dict.cc/>
16. <https://www.dw.com/de/themen/meet-the-germans/s-32643>
17. <https://learngerman.dw.com/de/das-deutschlandlabor/c-53074503>